

Storstockholms
brandförsvär

Kompletterande händelserapport

Brand i kyrka

Spånga Kyrkväg 485

2021-01-20 och 2021-01-24

Vi skapar trygghet!

Utredare
Fredrik Lindström

Datum: 2021-02-05

Dnr: 360-89/2021

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Bakgrund	3
1.2	Syfte	3
1.3	Vad utredningen ska belysa	3
1.4	Källhänvisning	3
2	Objekt	4
3	Händelseförlopp	5
4	Slutsatser	9
5	Rekommendationer	10
5.1	Delgivning av rekommendationer	10

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Vid två tillfällen under vecka 3 2021 inträffar två bränder i Spånga kyrka. Båda bränderna sker nattetid men skadorna blir begränsade. Vid båda bränderna aktiveras inbrottslarmet och väktare, polis samt räddningstjänst åker ut på larmet. SSBF skickar flera enheter till adressen.

Brand 1 sker. 2020-01-20 kl. 04.45

Brand 2 sker. 2020-01-24 kl. 03.21

Vid första tillfället släcker väktaren branden och vid andra tillfället släcker polisen branden med en medhavd brandsläckare. Vid andra tillfället var polisen snabbt på plats då de har haft en ökad bevakning i området kring kyrkan med anledning av ett brandattentat tidigare samma vecka. Nedan redovisas dessa två händelser mer i detalj.

I tillägg till dessa attentat mot Spånga kyrka så har även ett brandattentat mot Vantörs kyrka ägt rum 2021-01-23. Vid denna händelse hade gärningspersonen lagt brännbart material (textil) samt ett antal sprayburkar på kyrktrappan och tänt på.

1.2 Syfte

- Rapporten skall klarlägga händelseförloppen och om möjligt identifiera förslag på vilka brandskyddsåtgärder som kan vidtas utöver det systematiska brandskyddsarbete (SBA) verksamheten redan bedriver.

1.3 Vad utredningen ska belysa

- Hur har brand och rökspridning skett?
- Hur har det tekniska brandskyddet fungerat?

1.4 Källhänvisning

Händelserapporter i Daedalos.

Besök skadeplats 2021-01-28.

Bilder tagna av SSBF under och efter insatsen.

Bilder tagna Tyrén AB 2021-01-27

Intervju med verksamhetens kanslichef 2021-01-28.

Intervju med polisens utredare 2021-02-02.

Mottagare av utredningen

Enhetschef Olycksförebyggande myndighetsutövning och stöd till den enskilde.

Kanslichef Spånga kyrka

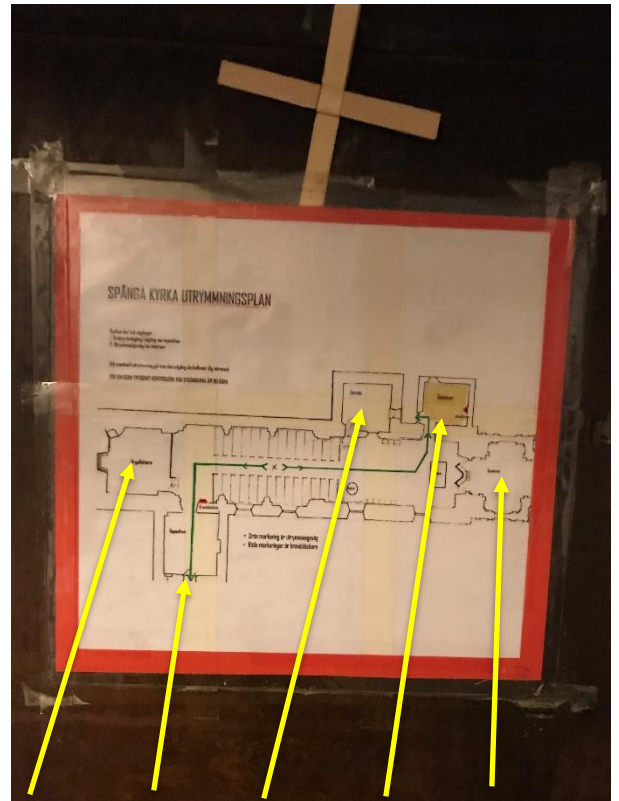
2 Objekt

Foto: Peter Joseph Tyréns AB

Spånga kyrka är en av Sveriges äldsta kyrkor byggd på mitten av 1100 talet. Kyrkan är ett kyrkligt kulturminne 4 kap. KML Kulturmiljölagen. Kyrkan är uppförd i sten, mur och puts. Invändigt så finns vackra takmålningar, ett trettiotal bänkrader i trä och en orgel. Kyrkan har inbrottslarm som är vidarekopplat till Securitas. Brandlarmet är sammankopplat med inbrottslarmet.

Den stora kyrksalen bildar kyrkans huvudbyggnad. Altaret är i ena änden av kyrksalen och orgelns pipor i den andra. Kyrkbyggnaden har på sin ena sida en utbyggnad där ingången finns, samt två utbyggnader tätt ihop på dess andra sida, som tjänar som sakristia samt dopväntrum.

Orgel Kyrkport Sakristia Dopväntrum Altare

I sakristian finns en trappa ned till källarvåningen som innehåller förråd och andra utrymmen. I källaren finns även brandlarmanläggningens centralenhet. Kyrkan har två utrymningsvägar varav den ena är ut genom entrén (kyrkporten) och den andra i dopväntrummet.

3 Händelseförlopp

Brand 1 sker. 2020-01-20 kl. 04.45

Gärningsperson kastar brandbomber (molotovcocktail) mot två av kyrkans fönster samt mot kyrkans port.

Foto: Peter Joseph Tyréns AB

Kyrkport samt fönster in mot kyrksal. Molotovcocktail har endast krossat det yttre glaset tack vare att fönstret har stormjärn. Kyrkans port fick endast mindre brännskador vid brand 1.

Foto: SSBF

Sakristians fönster skadades mer. Det har brunnit hål i karmen vilket medförde att både rök och pulverkorn från väktarens släckinsats spreds inne i sakristian.

Foto: Peter Joseph Tyréns AB

Brand 2 sker. 2020-01-24 kl. 03.21

Larm inkommer till vaktbolaget och sedan vidare till både räddningstjänst och polis. Polisen är snabbt på plats då de haft en ökad bevakning i närområdet på grund av det tidigare attentatet mot kyrkan. Även denna gång har Kyrkporten och ett fönster attackerats. Denna gång ett mindre fönster i fasaden in till dopväntrummet. Gärningspersonen har fått eld på ett okrossbart fönster samt satt fyr på kyrkporten. Det okrossbara fönstret är gjort av en tunnare variant av plexiglas som inte är lätt att få eld på. Gärningspersonen har dock lyckats få eld. Se bilder nästa sida. Poliserna berättar att de upplevt en frän lukt när de kom på plats. Polispatrullen gör ett rådigt ingripande med en 2 kg. pulverhandbrandsläckare och släcker branden. Det kommer in mycket brandrök och pulver från dopväntrummet in i kyrksalen då dörren är öppen.

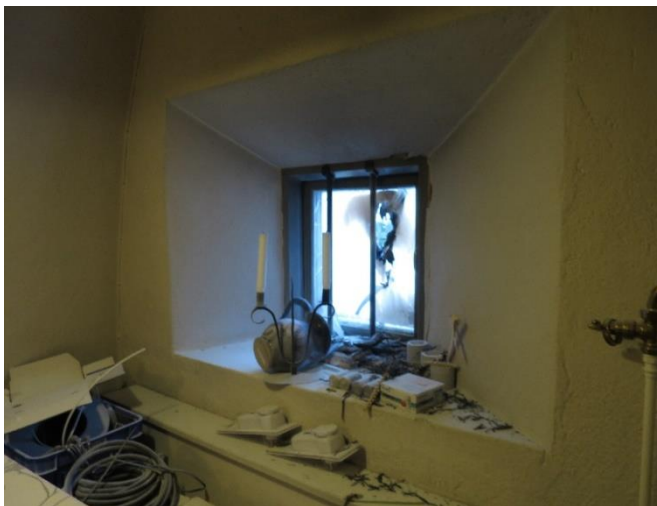

Foto: Peter Joseph Tyréns AB nedre bilderna. Övre bilden SSBF

Bilderna ovan visar dopväntrummet utvändigt och invändigt.

Gula kryss visar angreppsplatser 2021-01-20

Röda kryss visar angreppsplatser 2021-01-24

4 Slutsatser

Vid brand 1 skadades kyrkporten, ett fönster in till stora kyrksalen samt att gärningspersonen lyckade få eld i fönsterkarmen i sakristian. När väktaren kom på plats så användes en pulversläckare vilket medförde att sakristian blev fylld av pulver och brandrök.

Vid brand 2 blev kyrkporten ännu mer brandskadad och en stor del av stora kyrksalen kontaminerades av både brandrök och pulver från handbrandsläckare. Anledningen till denna spridning är att dörren från dopväntrummet in mot kyrksalen stod öppen.

Vid båda bränderna så utlöste larmet och polis och räddningstjänst larmas till platsen via Securitas.

Vid båda bränderna har gärningspersonen använt molotovcocktails (glasflaska med brännbar vätska) som kastats mot både kyrkport och mot stora fönstret till kyrksalen. Vid brand 2 så sprutades brännbar vätska mot kyrkporten (sannolikt bensin enligt polispatrullen).

Rökspridningen i kyrkan vid brand två beror på att dörr mellan dopväntrummet och kyrksalen alltid står öppen. Det sitter en lapp på dörren att dörren alltid skall lämnas öppen. Ingen av de i kyrkpersonalen som var med vid besöket vet varför lappen är uppsatt på dörren.

Vid besöket som SSBF gjorde 2021-01-28 så uttryckte kyrkans kanslichef en oro gällande risken för flera attentat. Han undrade hur man skulle kunna höja nivån på brandskyddet. Kanslichefen berättade att de varit i kontakt med Securitas som under kommande vecka skall ha en väktare på plats nattetid. Han skulle även kontakta brandlarmsföretaget och tillse att det monterades en rökdetektor i kyrkans källarvåning där det inte fanns någon rökdetektor alls. Kyrkan överväger även att koppla larmet direkt till SOS Alarm.

5 Rekommendationer

Det kan inte uteslutas att det blir ett tredje attentat. Med bakgrund av de tidigare inträffade brändernas karaktär rekommenderar SSBF följande åtgärder i syfte att höja nivån på brandskyddet för kyrkan:

- Tillse att alla dörrar inne i kyrkan är stängda när kyrkan ej är öppen.
- Ta bort stoppade dynor som ligger på varje bänkrad som står nedanför ett fönster.
- Häng brandfiltar över bänkraderna som står direkt under ett fönster.
- Häng upp pulversprinkler i Entrén (Vapenhuset), sakristian, dopväntrummet och i källaren.
- Ta bort allt brännbart material under runda fönstret bakom orgelns pipor alternativt sätta en träskiva på insidan av fönstret.

5.1 Delgivning av rekommendationer

Kanslichef Spånga kyrka via mail och telefonsamtal 2021-02-05